

Loonstra & Van der Weide tilt beheer van sportvelden naar een hoger niveau

Streven naar slimmere bemesting en beregening

Er is veel beweging in het beheer en onderhoud van sportvelden. Zeker nu het plan van de Green Deal Sportvelden eraan komt. Niet alleen moet het gebruik van chemische middelen worden geminimaliseerd, ook streeft de sector naar slimmere bemesting en beregening. Loonstra & Van der Weide kan hieraan een aardig steentje bijdragen. De compagnons Eddie Loonstra en Patrick van der Weide scannen sportcomplexen om de bodemgesteldheid in kaart te brengen, waarna een praktisch plan van aanpak volgt. Hoe precisietechnieken een andere kijk op het beheer van sportvelden geven.

Auteur: Emiel te Walvaart

Loonstra en Van der Weide zijn sinds 2004 actief met bodemscans voor de recreatieve sector. Zo'n twee jaar geleden besloot het tweetal met de oprichting van Loonstra & Van der Weide BV de werkzaamheden gedegener vorm te geven en zich te richten op de reguliere methodiek van sportveldenbeoordeling, -onderhoud en -renovatie. Daarbij worden precisietechnieken ingezet. Het bedrijf werkt voor gemeentes door het hele land, van Oirschot tot Hengelo, van trapveldjes tot de grasmatten van het Abe Lenstra Stadion in Heerenveen.

Belasting velden

Eddie Loonstra legt uit hoe hij en zijn compagnon Patrick van der Weide bij de advisering te werk gaan. 'We kijken eerst naar de normeringen die gelden voor de sportvelden. Hoe worden de velden belast? En hoe moet de bodemsamenstelling zijn? We toetsen vervol-

5 min. leestijd

TECHNIEK

Bodemscan van de grasmat in het Abe Lenstra Stadion

gens de kwaliteit van het speellooppervlak aan de geldende normen. Samenstelling, opbouw, voeding en water nemen we mee in onze taxatie. Onze advisering is gericht op de uitvoering.' Hij belicht als voorbeeld een van de spraakmakende projecten: de samenwerking met Gildebor, dat het beheer en onderhoud van openbare ruimten in de gemeenten Hengelo en Hof van Twente doet (zie ook kader). 'Deze organisatie is echt een voorloper. Als een van de eersten past Gildebor bij het beheer van sportvelden actief variabel bemesten en bekalen en verbeteren van de grond toe. Hiervoor maken we specifieke taakkaarten, zodat de uitvoering gps-gestuurd kan worden geregeld.'

Beter beheer

Loonstra ziet de groeitrend van kunstgrasvelden afvlakken ten faveure van natuurgras. 'Het blijft een politieke en beleidsmatige afweging of er wordt gekozen voor kunstgras of echt gras. Er wordt niet alleen naar de kosten gekeken, maar ook naar hoe het veld wordt gebruikt. Daarbij kunnen wij ook ingeschakeld worden. Maar ik merk dat het beheer van sportvelden steeds beter wordt. We hebben steeds meer tools waarmee dat efficiënter en doelgerichter kan. Daaraan kunnen wij met onze expertise een mooie bijdrage leveren.' Het is volgens hem een goede ontwikkeling dat de technieken die bij het loonwerk worden ingezet, worden overgenomen door de beheerders van sportvelden. 'Je ziet bijvoorbeeld dat bij het maaien robotisering steeds vaker een rol speelt, weliswaar met wisselend succes. Als je ziet hoe sportvelden bespeeld worden, mag het beheer en onderhoud wel wat meer richting precisietechnieken gaan. Die middelen zijn zeker voorhanden, maar ik vermoed dat niet alle uitvoerders de voordelen ervan inzien. Voor

veel betrokkenen wordt de planning een stuk eenvoudiger; je kunt de uitvoerders gewoon taken meegeven. Je kunt op sportcomplexen nauwelijks iets verkeerd doen, want alles is op gps gebaseerd. Het is net als in de auto: eerst keek je op een kaart, nu zit de navigatie in je dashboard. Voorheen stond op een A-viertje dat je naar veld 2 moest; nu kun je die informatie op een terminal bekijken. Je ziet op de stip waar je bent en rijdt letterlijk en figuurlijk veld 2 op.'

Drainsystemen

De bodemgesteldheid wordt ook beïnvloed door de klimaatverandering, zoals droogte of heel natte periodes. Loonstra & Van der

Sportveld in beeld

Een goede bodem is van groot belang om sporten op gras mogelijk te maken. De diensten van Loonstra & Van der Weide zijn er volledig op gericht om dit te realiseren. Want het juiste beheer leidt tot een goede bodem en grasmat. Het beheer van sportvelden vraagt dan ook om een uitgekende balans van gras en bodem in relatie tot de bespelingsintensiteit. Hiervoor is maatwerk in beheer en onderhoud gewenst, want geen sportveld is immers gelijk. Daarom heeft Loonstra & Van der Weide voor elke fase in het beheer een specifieke dienst ontwikkeld, die gericht is op de oplevering van kwalitatief goede sportvelden. De adviezen zijn op maat, met praktische maatregelen voor onderhoud en beheer.

Technologie

In elke fase van het beheer geldt: meten is weten, aldus Loonstra & Van der Weide. 'We hebben dan ook veel expertise in vakkundig meten. Naast traditionele methoden zetten we vlakdekende sortertechnieken in om sportvelden in kaart te brengen. En dat nemen wij heel letterlijk. Het begint met het consequent gebruik van gps bij alles wat we doen.' De bodemexperts zetten de PG Soilscanner in, een unieke bodemsensor waarmee de variatie en samenstelling van de toplaag worden gekarteerd, en daarnaast VIS-NIR-camera's, om de kwaliteit van de grasmat te beoordelen. Daarna volgt een praktisch advies op maat.

Project Gildebor

Gildebor voert het beheer en onderhoud uit van de sportvelden in de gemeente Hengelo. Dat beheer vraagt om een uitgekende balans tussen bodem, voeding, water en gras en van de bodem in relatie tot de bespelingsintensiteit. Hierbij is maatwerk essentieel, want geen sportveld is immers gelijk. Voor de uitvoering van de maatregelen uit de Green Deal Sportvelden wordt inzicht in de bodem en daaraan gekoppeld maatwerk in onderhoud de komende jaren nog belangrijker. Bij goede groeiplaatsfactoren en vitale grasplanten is chemievrij en duurzaam onderhoud eenvoudiger te realiseren.

Gildebor is namens de gemeente Hengelo van plan om de sportvelden vanaf het groeiseizoen 2021 te bemesten met behulp van gps-techniek. Bodeminformatie is noodzakelijk om te kunnen overgaan op deze methode. In opdracht van Gildebor heeft Loonstra & Van der Weide in de winterperiode van 2020-2021 de sportvelden in Hengelo ingemeten met behulp van de PG Bodemscan (de 'Mol'). De Mol geeft gedetailleerd inzicht in de granulaire samenstelling en bemestingstoestand van de bewortelbare zone en brengt daarbij de onderlinge verschillen in beeld. De resultaten van de bodemscan zijn opgenomen in een rapportage, die naar de beheerder gaat. Daarin staan cijfers over onder meer het leemgehalte en de zandfractie, de spreiding van het organischestofgehalte, de kaliumvoorraad, de pH-waarde en de spreiding van de nutriënten fosfaat en kalium.

Deze resultaten worden vervolgens vertaald naar een praktisch plan van aanpak.

Sportveldbeheerder Gildebor past als een van de eersten actief variabel bemesten, bekalken en verbeteren van de grond toe

Zonder gewasbeschermingsmiddelen

Loonstra ziet nog genoeg ruimte in de markt voor deze precisietechnieken. 'Dat de overheid die stimuleert, speelt ook mee in de groei hiervan. Die ziet het als een manier om middelen te besparen en het beheer te verbeteren. Voor sportvelden is dit belangrijk, want die hebben te maken met de Green Deal Sportvelden. Het doel is om sportvelden helemaal zonder gewasbeschermingsmiddelen te beheren. Daarbij kunnen wij ook monitoren en adviseren.' Hij benadrukt ten slotte nog eens de rol van de Green Deal. 'Daar gaan we ons de komende tijd eens flink in verdiepen. Hoe kun je bij sportveldbeheer chemie volledig loslaten? Het is wel

Weide speelt hier eveneens op in. 'Dat houdt nauw verband met de manier waarop we beregenen. We werken bijvoorbeeld samen met een onderneming in Oost-Nederland die intensieve drainsystemen installeert, zodat er aan de onderkant water en meststoffen kunnen worden gegeven. Voor deze organisatie beoordelen wij de velden. Dat is een techniek die er echt zit aan te komen.'

Loonstra denkt dat het beregenen niet altijd even scherp op het netvlies van de sportveldbeheerders staat. 'Ze kunnen hierbij qua planning zeker geholpen worden. Veel velden zijn erop ingericht om zo weinig mogelijk water vast te houden en het snel af te voeren, zodat het veld bespeelbaar is. Vaak onderschatten beheerders hoe snel een veld opdroogt. Als een plant eenmaal last van stress heeft, is deze wel afgeschreven. Een goede timing is dus essentieel. Je

kunt de goedkopere vochtsensoren gebruiken om op tijd te weten wat je moet doen. Je moet echter wel monitoren op de juiste plekken, waar het erg droog wordt.'

lastige materie en een flinke uitdaging. Voor ons is het echter belangrijk dat we tijdig op dergelijke trends inspelen. Welke facetten van sportvelden worden er door de Green Deal geraakt? En welke alternatieve oplossingen kunnen we bieden? We vinden het programma puntsgewijs af en kunnen dan met een gedegen advies komen.'

Veel velden zijn erop ingericht om zo weinig mogelijk water vast te houden en het snel af te voeren, zodat het veld bespeelbaar is

